

Metsa- ja puidutööstussektorit mõjutava maksusüsteemi ja infovajaduse uuring

TULEMUSTE ESITLUS

21.06.2017

Töö eesmärgid

Tellijal otsib võimalusi:

1. metsa- ja puidusektori panuse suurendamiseks Eesti lisandväärtusesse ja maksutuludesse ning
2. tootlike ja elujõuliste metsade kasvatamise ning nende mitmekesise ja tõhusa kasutamise suurendamiseks.

Uuringu eesmärk 1: analüüsida Eesti maksusüsteemi muutmise võimalusi metsa- ja puidutööstussektori konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse tagamiseks (Metsanduse Arengukava aastani 2020).

Uuringu teine osa on seotud metsa- ja puidutööstussektori **teabevajaduse** analüüsiga.

Uuringu eesmärk 2: leida võimalusi metsade kasvatamise ja kasutamisega seotud teabevahetuse tõhustamiseks, kiirendamiseks ja lihtsustamiseks.

Maksusüsteemid lähiriikides (Soome, Läti, Rootsi) ja sektori lisandväärtus

Maksusüsteemi eripärad - Soome

- ❖ Äriühingute tulule kehtib **topeltmaksustamine**: eraldi kasum (20%) ja dividendid (30% v 34%);
- ❖ Käibemaks on 24%, pöördmaksustamist ei kasutata;
- ❖ Metsamaad ei maksustata kinnisvara maksuga (Eestis on maamaks);
- ❖ Eraisiku metsatulu kuulub kapitalitulu kategooriasse, maksumäärad 30% või 34%;
- ❖ 15% metsatulust saab edasi kanda 4-6 aastaks (sõltuvalt asukohast);
- ❖ Metsamaa soetusmaksumust võib metsatulust maha arvata kuni 60% ulatuses;
- ❖ Lubatud kasutada eriotstarbelist kütust (madalam aktsiis);
- ❖ Metsaomanik võib enda poolt üles töötatud metsamaterjali maksuvabalt realiseerida kuni 125 tm ulatuses aastas.

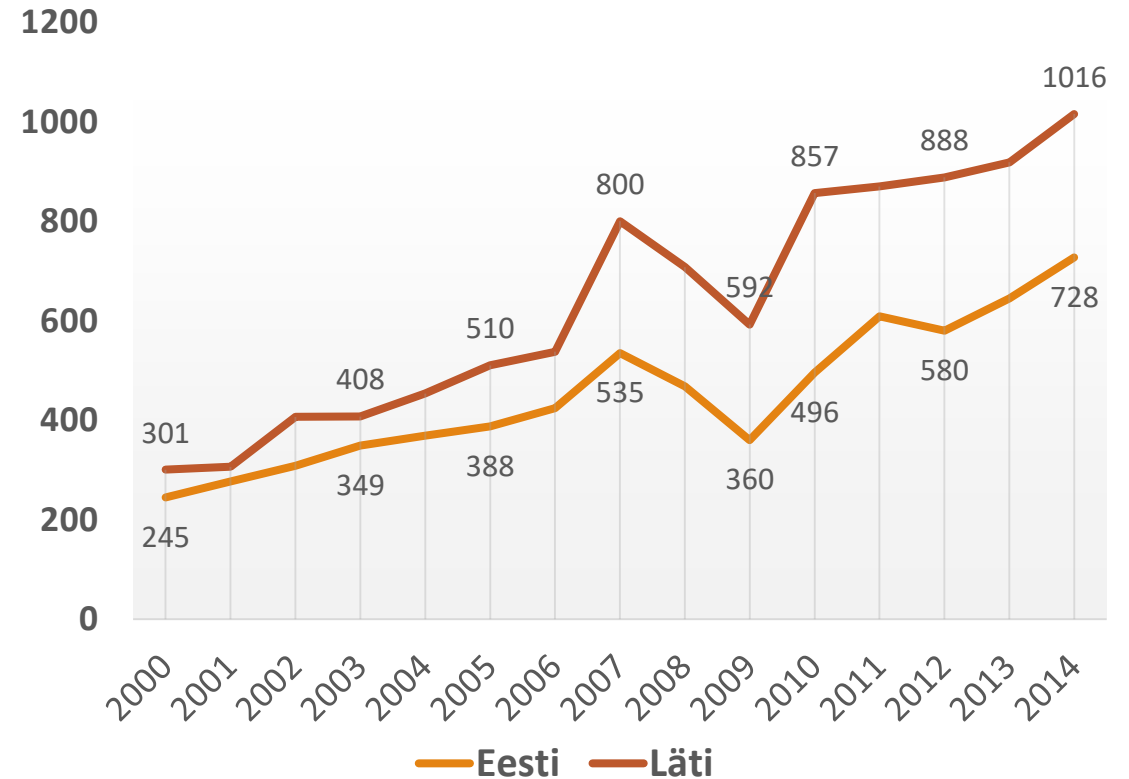
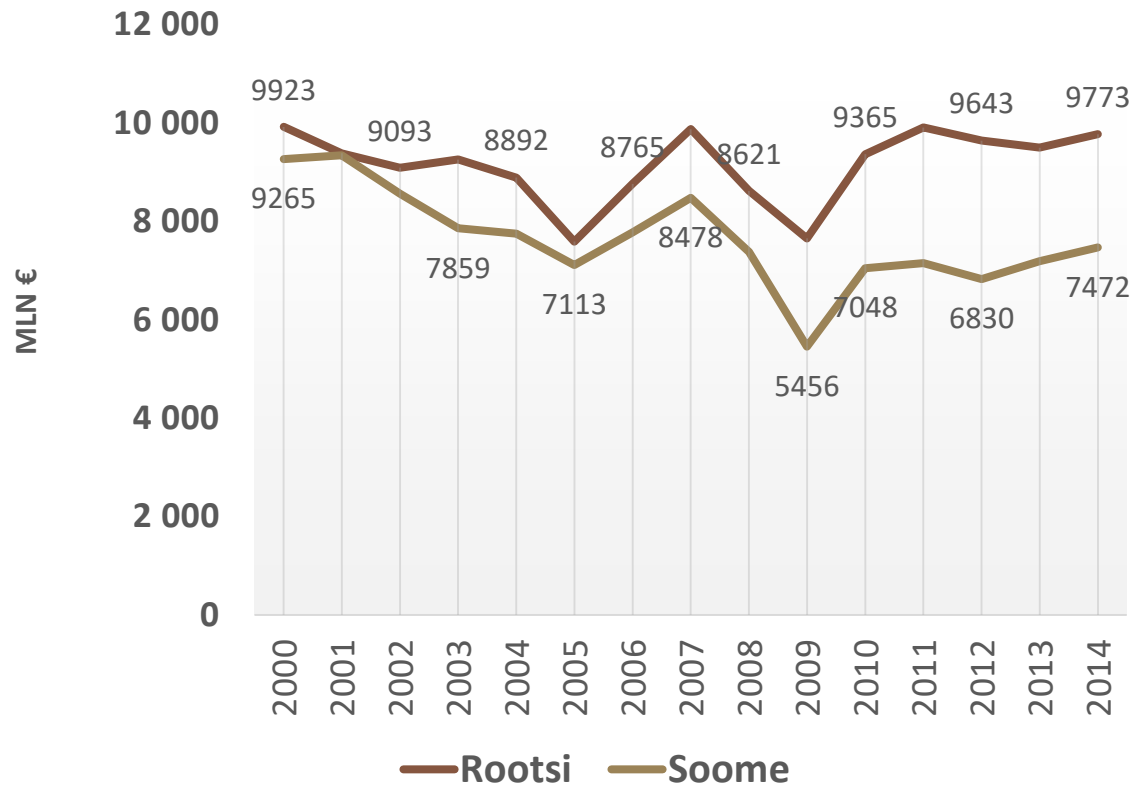
Maksusüsteemi eripärad - Rootsi

- ❖ Klassikaline ettevõtte kasumi maksustamine (määr 22%) koos **topeltnmaksustamisega**;
- ❖ **Käibemaksu** määr on 25%, puudub pöördmaksustamine;
- ❖ Metsamaad maksustatakse **kinnisvaramaksuga**;
- ❖ Üksikisiku metsatulu kuulub **kapitalitulu** kategooriasse: maksumäär 30% (ka dividendidel);
- ❖ Võimalus kanda teatud osa metsatulust nn **metsakontole**, mis võimaldab maksustamist edasi lükata kuni 10a.
- ❖ Metsamaa soetusmaksumust võib metsatulust maha arvata kuni 50% ulatuses;
- ❖ Metsa langetamisega tegelevad ettevõtted saavad tagasi metsatöö masinate poolt tarbitud kütuse aktsiisi.

Maksusüsteemi eripärad - Läti

- ❖ Äriühingutel **klassikaline tulumaksusüsteem** (määr 15%), füüsilistele isikutele makstav dividend (topelt)maksustatakse lisaks 10%-ga;
- ❖ Käibemaksu määr on 21% ning metsatuludele kehtib **pöördmaksustamine**;
- ❖ Kinnisvaramaksu standardmäär on 1,5% (KOV võib muuta);
- ❖ Kinnisvaramaksu vabastust metsamaale, mille on **noor mets** (st domineeriva puuliigi vanus ei ole teatud piiri ületanud, näiteks okaspuudel 40 aastat);
- ❖ Kütusel ei ole aktsiisisoodustust;
- ❖ FI metsatulu maksustamine:
 - ❖ võimaldatakse arvestuslikku mahaarvamist: 50% (metsamaterjal) või 25% (raieõigus);
 - ❖ netotulu maksustatakse 10% määraga (tavamäär 20%);
- ❖ FIE-l on võimalus teha arvestuslik mahaarvamine 50% ulatuses; maksumäär 23%;

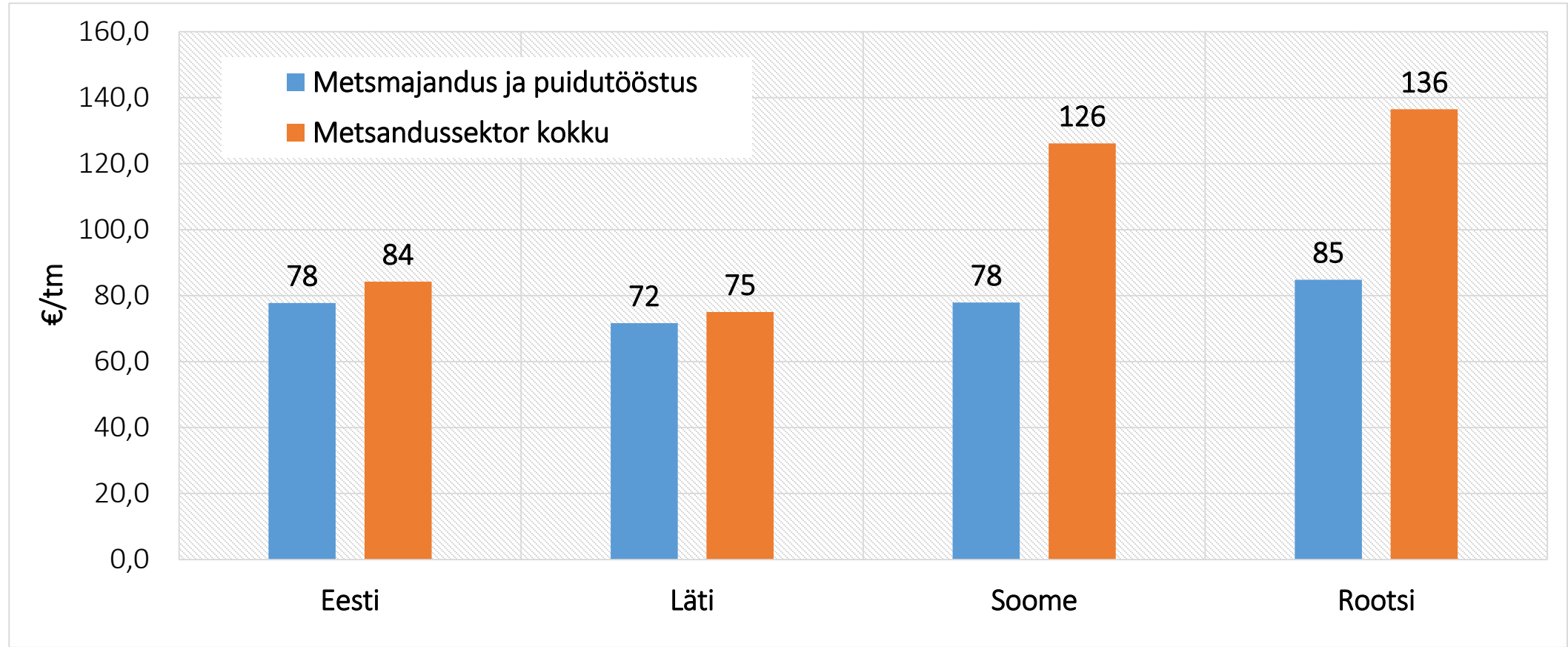
Sektori lisandväärtus ja trendid

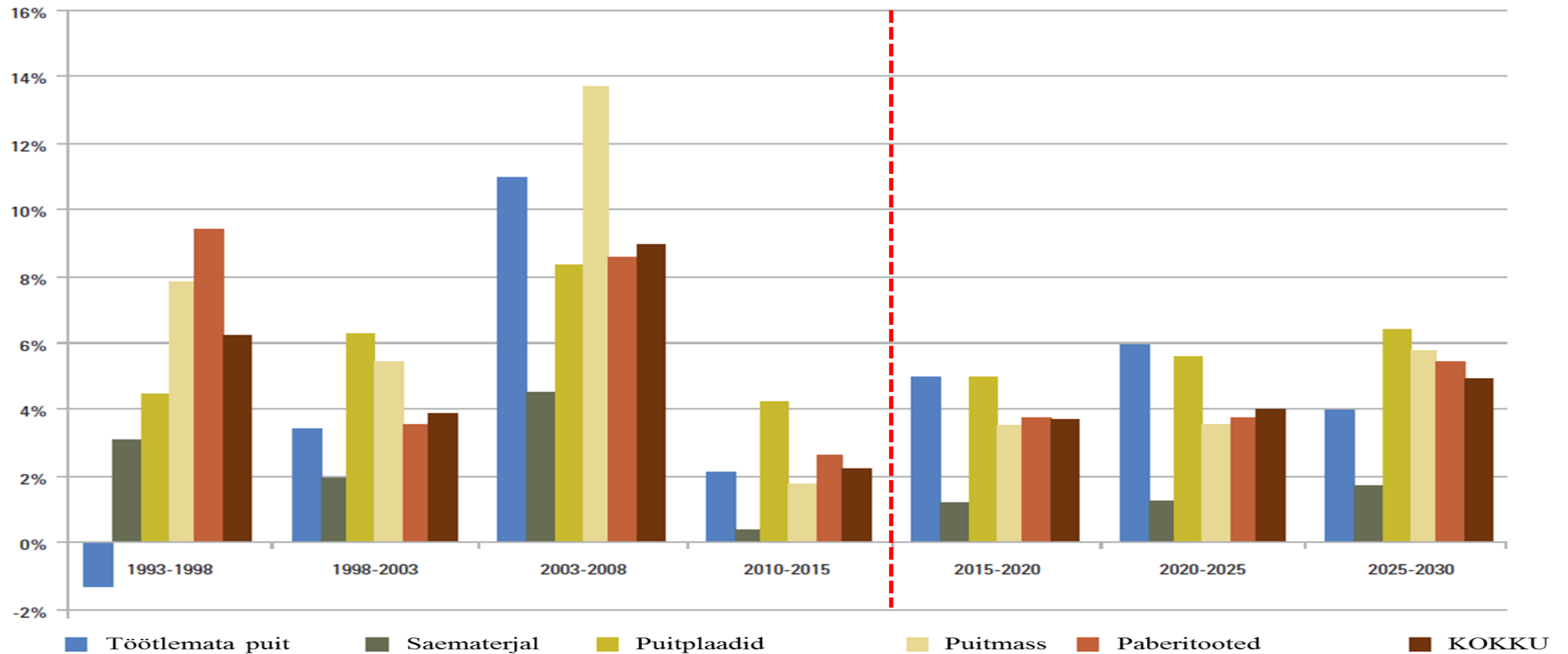
FI & SE vs. EE

Metsamaad 10 & 12 x rohkem; tagavara: 5 & 6 x rohkem; juurdekasv 8 & 9 x suurem;

Lisandväärtus raiutud tm kohta, 2013.a

Kasvupotentsiaal eksporditurgudel, kasv aastas

Informatsiooni kogumine

Informatsiooni allikad – ressursid

(1) Metsaressursi seisu andmed

- ❖ Erametsaomanik: metsamajanduskavad ja inventuur (nn lausmetsakorraldus);
- ❖ Keskkonnaagentuur: statistiline metsainventuurid (SMI ehk valikuuring).

(2) Metsaressursi kasutuse andmed

- ❖ **Metsateatis** (kavandatud raie, puudub sortiment): e-metsateatis kasutab ca15% erametsaomanikest; süsteem on uuendamisel.
- ❖ **Veoseleht**: e-versiooni (ELVIS) kasutab >50% erametsa omanikest (RMK 100%); kajastub likviidne puit; kui ise omaniku veab, siis ei ole vaja. ELVIS võiks kujuneda ressursikasutusest ülevaate andjaks!
- ❖ Ostu-müügi tehingu teatis (**RMMOMT**): saab esitada ka e-maksuameti kaudu; andmed: tihumeetrid, tehingu maksumus.

Maksuinfo - raieõiguse ja metsamaterjali ostu- ja müügitehingute teatis (RMMOMT)

- ❖ Kohustuslik nii müüjale kui ka ostjale (Metsaseaduse § 38).
- ❖ Esitada MTA-le raieõiguse ja metsamaterjali müügi- või ostutehingu kohta.
- ❖ Teatis esitati seni üks kord kvartalis – **edaspidi üks kord aastas.**
- ❖ **Ettepanek on RMMOMT-i kasutamisest maksukontrolli vahendina loobuda.** MTA-le kontrolliks vajaliku info hankimine on võimalik teiste allikate kaudu:
 - ❖ Käibemaksudeklaratsioon lisa vormid A ja B
 - ❖ Metsateatised
 - ❖ ELVIS
- ❖ Juhul kui teatis on MTA-le ikkagi vajalik, tuleks seda veelgi lihtsustada: ei esitata juhul kui tehingu pooled on käibemaksukohustuslased.

Ettepanekud maksustamise
muutmiseks

Füüsiliste isikute metsatulu maksustamine

Miks muuta:

- ❖ Erametsade majandamine ei ole piisavalt aktiivne: väheneb metsade majanduslik väärtus, vähem toorainet tööstustele ning saamata jääb sotsiaalmajanduslik tulu;
- ❖ Senised meetmed ei ole piisavalt motiveerinud füüsilisi isikuid tegelema metsade uuendamisega. Väheneb metsamajanduse potentsiaal ja sotsiaalmajanduslik tulu pikemas perspektiivis;
- ❖ Muuta maksustamine subjektiivselt õiglasemaks ja täita Metsanduse Arengukava 2020.

Kuidas muuta:

- ❖ **Summapõhise** arvestuslik mahaarvamisega süsteemi täiendamine;
- ❖ Tulupõhine ehk **protsentuaalse** arvestusliku mahaarvamisega süsteemi loomine (eelistatud).

Summapõhise mahaarvamise süsteem

- ❖ Täna võimalik ainult FIE-l **metsamaterjali** müügi korral – mahaarvamine **2877 EUR** aastas;
- ❖ Lubada süsteemi kasutamist FIE-sfäärist väljaspool, s.t. **füüsilisel isikul**;
- ❖ Lubada süsteemi kasutamist ka kasvava metsa **raieõiguse** müügi korral;
- ❖ Füüsilisele isikule säiliks praegune metsatulu edasikandmise võimalus.

FISKAALMÕJU: riigi otsene tulu väheneb ca 2m€ aastas <<>> lisatulu raiemahu suurenemisest (tihumeeter metsamaterjali toob 70€ maksutulu)!

PUUDUSED:

- ❖ Tulude ajatamine perioodide vahel;
- ❖ Raiemahu sobitamine mahaarvamise suurusega.

Protsentuaalse mahaarvamise süsteem

- ❖ FIE-I säilib summapõhine süsteem (2877€ aastas), kuid see laieneb raieõiguse müügile;
- ❖ Lubada füüsilisel isikul metsatulust maha arvata:
 - ❖ raiutud metsamaterjali müügi korral **60%**;
 - ❖ kasvava metsa raieõiguse müügi korral **25%**.
- ❖ Säilitada ka kuludokumentide kasutamise võimalus (alternatiiv);
- ❖ Lisaks: tulumaksu tagastus metsa uuendamise korral **viie maksustamisperioodi jooksul**:
 - ❖ istutus koos hooldusega: **35%**
 - ❖ külv koos hooldusega: **15%**;
 - ❖ looduslikule uuendamisele kaasaaitamine: **7%**.
- ❖ Lihtsuse huvides võiks tulumaksu kinnipidajaks olla ostja, juhul kui viimane on vastavas staatuses olev isik (nt äriühing).

FISKAALMÕJU: riigieelarve tulu väheneb alla 2m€ aastas >> tulu: Läti kogemus on positiivne.

Võitlus käibemaksu pettuste vastu

- ❖ K/m pettuste ulatus metsandussektoris MTA hinnangu ca 5 MEUR.
- ❖ Tekib risk ostjale: ei saa sisendkäibemaksu tagasi (hoolsuskohustus).
- ❖ Olukorra parandamiseks on välja pakkuda kaks lahendust:
 - ❖ Käibemaksukohustuslasest ostjatele õiguse andmine kinni pidada ostult käibemaks;
 - ❖ Pöördmaksustamine (a'la Lätis ja Leedus).

Täname tähelepanu eest